

NYITRAMEGYEI SZEMLE

POLITIKAI, TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Megjelen vasárnaponként.

Előfizetési árak: Egész évre 10 kor., fél évre 5 kor., negyed évre 2 kor. 50 fl. — Községeknek, körjegyzőknek, tanítóknak 8 kor.
Egyes szám ára 20 fillér.

Felelős szerkesztő és taptulajdonos:

dr. Franciscy Lajos.

Társ-szerkesztő:

dr. Kaszala János.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Papnevelde-utca 9. sz.

Hirdetések árai: Egy háromhasábos petítor ára 16 fillér. Többszöri közlésnél árkedvezmény.

Hivatalos hirdetések 100 szóig 4 kor., minden további szó 4 fl.

Népmentés.

A ki a hivatalos lapot, a Budapesti Közlönyt olvasni szokta, annak figyelmét aligha kerülték ki azok a tömeges árverések, melyeket a bíróságok a Felvidék kis gazdáinak néhány barázdából álló birtokára elég gyakran elrendelnek.

Több száz embernek a törpe birtoka kerül egyszerre dobra. Az árvereztetők az egyes felvidéki pénzügyeztetek, vagy Kraft Zélig, Ábelesz Slojmi, Haar Moyzes és hasonló nevű egyének. Ezek a lelketlen uszorások adósukká teszik a népet, hiteleznek a falu lakóinak pálinkát, élelmi szert, gabonát, pénzt, a tartozás fejében azután részbirtokossá lesznek, s most már egyszerű és könnyű a dolguk. Valóságos, vagy fiktív adósság címén árverést kérnek maguk ellen, a bíróság azt el is rendeli és pedig a végrehajtási törvény 156. §-a alapján, mindazokra a törpe birtokokra nézve, melyeknek a népszípolozó piócák a társtulajdonosai lettek.

Igy kótyavetítetik el egyszerre egy gonosz, lelketlen embernek mérhetetlen pénzvágya miatt száz és száz embernek a vagyona. Az árverésen a kis birtokok potom áron kelnek, az árvereztető konzorcium néhány rongyos forintot összevásárolja a parcellákat, melyeket szép

birtokká egyesít, földesúrrá lesz, a falu népe pedig földönfutóvá. A vagyonukból kifosztott emberek boldogok, ha legalább annyit menthettek meg házuk és földjük értékéből, a mennyi kell, hogy kívándorolhassanak Amerikába.

Ezek a vérlázító üzelmek, a népusztításnak ezek a förtelmes gonoszságai nem voltak titok, a kormány, a törvényhozás, de sőt a társadalom évek óta látja ezt az aljas manipulációt, s az ország északkeleti részeiben folyó hegyvidéki kormánytevékenységnek nem utolsó oka volt, a ruthén népnek ilyen révén való pusztulása. Mégis megdöbbenően iszonyatos világot vetett erre a népusztításra az az interpelláció, melyet Szmrecsányi György néppárti képviselő március 9-én az igazságügyi és földmívelésügyi miniszterekhez intézett.

Egy Porjesz Náthán nevű individuum Barossháza és Hegyesmajthény trencsénmegyei községek 720 parasztagazdájának birtokára társtulajdonosi jogot szerzett. Hogy, hogy nem, ezt a szerencsés Porjesz Náthánt a Trencsényi Takarékpénztár 2883 korona és kamatai erejéig árverezteti. A bíróság az árverést Porjesz Náthának mind a 720 társtulajdonosa ellen is elrendelte. Az alperesek nagy része gyámság alatt lévő kiskorú, perli pedig

őket a Takarékpénztár részéről egy trencsényi ügyvéd, a ki egyúttal Trencsénmegye h. tisztii ügyésze és *gyámügyész!*

Szmrecsányi az ügy állására vonatkozólag vizsgálatot kért, s egyszersmind megkérdezte az igazságügyi minisztertől, hajlandó-e a végrehajtási törvény módosítása iránt javaslatot terjeszteni a törvényhozás elé? Tovább menve, az interpelláló a földmívelésügyi miniszterhez is intézett kérdést aziránt, szándékozik-e az ország északkeleti részén eredményesen működő hegyvidéki akciót Trencsénmegye területére is kiterjeszteni?

A miniszterek válasza nagy megnyugvással tölthették el úgy az interpellálót, mint általában a Felvidék népet. Az igazságügyi miniszter ugyanis kijelentette, hogy egyik legelső dolga lesz a végrehajtási törvény hézagait, hiányait orvosló novelláris javaslattal a képviselőház elé lépni, s e mellett az *uszoratórvénynek* módosításáról is gondoskodni. A földmívelésügyi miniszter pedig úgy a hegyvidéki akciónak kiterjesztését, mint az interpelláló képviselő által felhozott konkrét esetnek az orvoslását is megígérte.

Lelkünk igaz örömevel látjuk, hogy minő éberséggel, minő erély- és szeretettel karolja fel anéppárt annak a népnek

A „NYITRAMEGYEI SZEMLE” TÁRCÁJA.

Gyökér Mihály Amerikában.

— Irta: Konrád Ferenc. —

(Vége.)

New-York, 1906...

A Bow-Street-en kezdtem magamhoz és magamba térni. Friss szellő fujdogált. A szél nemcsak a levegőt tisztítja meg, hanem a zürzavaros gondolatokat is. Fátyolt a multra! Dolgozni fogok. A munka az élet balzsama. S ez a balzsam behegeszti nemcsak a családás okozta sebeket, hanem zilált és romlásnak indult anyagi viszonyaimban is jótékony átalakulást idézhet elő.

Javában szövögettem aranyhimes szalakkból jövőmet, midőn ismeretes hang ütötte meg fületem.

— Ön az, Gyökér úr!?

Bergerné volt, a tengeri utitársam. Kék ruha volt rajta, mint akkor azon az emlékezetes napon, midőn egyéb szórakozás híján leányával a felhőkben gyönyörködöttünk. A mint később megtudtam, az első férje iránt érzett kegyeletből hordott mindig kék ruhát. Ez a szín ugyanis közel jár a feketehez, a gyász színéhez. A kék szín azt mutatta, hogy szerette az első férjét, a

ruháján levő csipke meg olajzöld kalapja pedig azt, hogy amásodikat is szeretni tudna.

Karon fogott és vitt magával. Leginkább az állásom érdekelte.

Megmondjam neki, hogyan szedtek rá. Eláruljam feltve őrzött titkomat?

— Állásom? Volt, nincs, válaszoltam. A titkos rendőrség tisztviselője voltam. Gyönyörű fizetésem volt. Havonként 200 dollár. Nagyszerű karriert csináltam volna, ha...

Szerencsemre a föltételes mondatot nem fejezhettem s így nem kellett fölfedeznem hivataloskodásom hatodik napjának tragikumát. Egy elszabadult ló őrült iramodással vágatott végig az utcákon. Bergerné a közeli boltba menekült, míg a veszély elmúlik. El is mult szerencsésen.

— Nem úri embernek való foglalkozás ez, vittem tovább a szót. Folytonosan gyilkosokkal, betörőkkel, anarchistákkal folytatni tárgyalást, kellemetlen és veszedelmes foglalkozás. A jobb jövő reményében állásomról lemondtam.

A délutánra való meghívást megkaptam, el is fogadtam. Az oszonnát együtt köitöttük el egy petroleumkirály palotájában, már t. i. nem a petroleumforrások nagybirtokosánál, hanem Bergernénél, aki szakácsnői minőségben volt nála alkalmazásban. A leánya, Julia szobaleány volt.

Ettől kezdve mindennapos vendég lettem náluk. Kezdtém belátni, hogy helyesebben cselekedtem volna, ha ideérkezésem első napjától kezdve inkább a kuglofok fogyasztásában működtem volna közre, mint hogy titkos rendőri állásra aspirálok.

Julia már a tengeren lekötötte figyelmemet. Érdeklődésem most magasabb szárnyalást vett. Ő is, a mama is meg voltak győződve, hogy ez utóbbi köti le érdeklődésemet.

Ismeretségünk harmadik hetében Bergerné célzásokat tett nősülésemre. Ilyenkor először első férje emlékének áldozott néhány könyecseppel, azután nekem adott jó tanácsokat. Nem jó az embernek egyedül lennie. Azután az egyedüllet az ördög párnája; aki ezen alszik, az roszakat álmodik. Az elvesztett évek sohasem térnek többé vissza. (Ilyenkor mindig az elvesztett kétszáz dollárom jutott eszembe.) Ő még elég fiatalnak érzi magát arra, hogy ne mondjon le az élet örömeiről.

A kuglofot, amely mindig oly nagyon izlett, kezdtem nem találni oly pompásnak, mint az első napokban.

A vallomások napról napra világosabbak és hevesebbek lettek. Ha nincs állásom, az se baj. Ha nincs, hát lehet. Bergerné vállalkozott arra,

az ügyét, melylyel a liberális uralom korzakaiban, hosszú évtizedeken át sem a hatóságok, sem a politikai faktorok éppenséggel nem törődtek. És ha csak nem törődtek volna vele, de valósággal belekergették a néppusztító paraziták karjaiba. A közterhekkkel elnyomorították, agyon-sanyargatták, ügyes-bajos dolgát a szerint intézték el, a mint a liberális párturalmat támogatta, vagy sem, az anyagi erőforrások megszerzésében, minők a szövetkezetek, az italmérési engedély, gátolták, de annál inkább támogatták a vagyonszerzésben ellenségeit, a kik pálinkával, uzsorával ezt a kizsartolt, száz sebtől vérző népet a végső nyomorba döntötték.

A népmentés a legfontosabb és leg-nemesebb feladat, mely akár egyeseknek, akár egész pártoknak osztályrészül juthat. Ez a hazafiság tűzpróbája, a ki ezt kiállja, annak van igazi hazaszeretettől dobogó szíve. A néppárt ezen a téren zászlóvivő, s ez az ő tiszta hazafiságának pecsétje, törvényhozási működésének dicsősége.

Vármegyei ügyek.

A Nyitramegyei Pártszövetség értekezlete.

Nyitramegye törvényhatósági bizottságának f. hó 14-en tartott rendkívüli közgyűlése alkalmából a koalizált megyei pártok, a közgyűlést megelőző napon politikai jellegű értekezleteket tartottak.

A Nyitramegyei Pártszövetség tagjai rendszeres tanácskozási helyükön *Nemesek* Ferenc prépostkanonok úr fényes és barátságos otthont nyújtó házában jöttek össze. Az értekezleten az elnökség akadályoztatása folytán *Ajtics-Horváth* Dezső orsz. képviselő elnököt, a tanácskozási elvi jelentőségű tárgyai közül kiemelték a vármegyei alkotmánypártnak a pártszövetséghez intézett átiratát, melyben megalakulásáról és a többi pártokkal való együttműködésének szándékáról értesíti a pártszövetség ügyvezető alelnökét.

Az értekezlet az átiratot tudomásul vévén, a maga részéről is kimondotta, hogy a koalíciós pártok együttes és egyetértő működését, a vármegyei közügyek terén, szükségesnek tartja. Az elnök ezután bejelentette, hogy az alkotmánypárt elnökségétől azt az értesítést vette, mely szerint azon esetre, ha a pártszövetség jónak látja azt, hogy a közgyűlés napirendjére kitűzött tárgyakról az alkotmánypárttal együtt tanácskozzék, ez

hogy a gazdája uradalmában üresedésben levő főkerteszi állást megkapja.

Ehhez az álláshoz nem értek ugyan, de majd beletanulok, gondoltam magamban.

Felére megegyeztünk. Ha elnyerem az állást, elveszem a lányát.

Megkaptam Mindkettőt, sőt ráadásul még a mamát is. Esküvőnk után kijelentette ugyanis, hogy ő már eleget dolgozott életében, ő már pihenni szeretne. S ezt a rég óhajtott nyugalmat gyermekei közt szeretné fölhaladni.

A falu, ahol állásom révén csöndes kis fészket kellett raknom, fel órányira esett New-York-tól.

Az első napokban boldogan élveztem a nyugalmat és a falusi élet örömeit. Hanem a második héten már volt összezördülés köztem és az anyósom között. A harmadikon szintén. Küzdelem volt-e ez a létért, vagy a hatalomért, nem tudom. Csak azt tudom, hogy a küzdelemben én maradtam a vesztes.

Egy napon kijelentett az anyósom, hogy vagy ő lesz az úr a háznál s akkor marad, vagy én s akkor visszamegy a petroléumkirályhoz.

— Bárcsak megtenné, gondoltam magamban, de nem mondottam, mert akkor annál kevésbé ment volna vissza.

utóbbi szívesen meghívja az értekezletet közös tanácskozási. Az értekezlet a közös tanácskozási tervét magáévá tette.

Fontos határozata a pártszövetségi értekezletnek még az is, hogy ezentúl a vármegyei közgyűlések előtt tartandó értekezletekre a pártszövetség elvi kötelekezéséhez tartozó nyitramegyei képviselők is meghívassanak.

A pártokkal való állandó összeköttetés és érintkezés céljából az értekezlet a néppárt részéről *Franciscy* Lajost és *Kubinyi* Endrét, a függetlenségi párt részéről pedig *Id. Deák* Jánost és *Juhász* Sándort jelölte ki bizalmi férfiakul.

Ezután a rendkívüli közgyűlés napirendjének pontjait tárgyalta az értekezlet megjelölve mindazokat a tárgyakat, melyeknél az állandó választmány javaslataival szemben módosításokat, illetőleg eltérő indítványokat szándékozott a közös tanácskozás elé terjeszteni.

A pártszövetségi értekezlet után a tanácskozási helyiségbe ájtott *dr. Ozoray* József, az alkotmánypárt ügyvezető alelnöke, *Steiner* Gyula vmegyei főjegyző kíséretében, s az értekezlet tagjait szívesen szavakkal az alkotmánypárt helyiségében tartandó közös tanácskozási hívta meg. A szívesen meghívásra *Ajtics-Horváth* Dezső nem kevesebb bensőséggel választott.

Közös tanácskozás.

Az alkotmánypártból jött meghívás folytán mind három párt este fél 8 órakor a Hungária szálló első emeleti termében közös tanácskozási folytatott. Minthogy ez volt a koalizált pártoknak első ilyenmű értekezlete, *dr. Ozoray* József megragadta az alkalmat, a pártszövetség tagjainak üdvözlésére, a kik az alkotmánypárttal való tanácskozás által félreérthetetlenül dokumentálják, hogy a nemzeti kormányt a törvényhatósági önkormányzat köreiben is hathatósan támogatni kézik. Az ékes üdvözlő beszédre a pártszövetség nevében *Mezey* Gyula válaszolt azzal a kimeríthetetlen eszmébséggel, melynek fénye ennek a kitünő szónoknak minden beszédéből kisugárzik.

A közös tanácskozás tárgyát egyedül csak a közgyűlési tárgysorozat politikai vonatkozású pontjai képezték. Hosszabb eszmecsere fejlődött ki Heves vármegyének az alkotmánybiztosítékok törvényhozási megállapítására vonatkozó átiratánál. *Emőd* József, *Markhot* Gyula és *dr. Franciscy* Lajos felszólalásai után, a közös értekezlet *dr. Franciscy*nak alább olvasható indítványát fogadta el.

Sopron város közönségének a törvényhatósági virilís jogosultság eltörlése iránt tett feliratánál nagy érdeklődést keltenek *dr. Adám* Endre ny. törzsvos tartalmas fejtegetései, melyekben meggyőzően világította meg azokat a szempontokat, melyeket szükségképpen figyelembe kell venni, ha majd arról lesz szó, hogy a virilízus intézménye az új vármegyei szervezetbe beillesztessek. *Dr. Adám* Endre ezen fejtegetések szellemében a májusi közgyűlés elé megfelelő indítványt fog benyújtani. A szóvá tett fontos ügy kapcsán egyébként kimerítő vita indult meg, melyben

A feleségem az anyja nyakába borult és sirva mondogta, hogy ha az anyja itt hagy bennünket, akkor ő is utána megy.

Ebből azt következtettem, hogy az anyját jobban szereti, mint engem.

Megadtam magamat a sorsnak. Kijelenttem, hogy kapitulálok.

— Helyes, válaszolt méltósággal az anyósom. Tehát ön (az első napokban tegezett) alárendeli magát nekem mindenben. Az utolsó szó a feleségé lesz, vagy az enyem. A legmagasabb fórum én leszek. Beleegyezik?

— Beleegyezem, válaszoltam teljes lemondással.

— Először is tehát bebiztosít engem halálom esetére 5000 dollárra.

— Megteszem.

— Bebiztosítja ugyanezen összeg erejéig a feleségét.

— Megteszem.

— Bebiztosítja önmagát.

— Megteszem, szóltam halálmegvetéssel.

Azután elmegy a petroléumkirályhoz, panaszt emel nála, hogy a petroléum, amely nekünk az ön hivatala után kijár, roszt. Ilyet adhat ő a fogyasztó közönségnek, amely pénzért vásárolja a petroléumot, de nem nekünk, akik az ő

részvették *Markhot* Gyula, *Kubinyi* Endre, *Markhot* Aladár dr., *Steiner* Gyula, előadó.

Sáros vármegyének átiratánál, az alkoholizmus ügyében, felszólalt *Karsay* Imre es az ügyből kifolyólag a vármegyei szabályrendeletnek, mely megtiltja a serdülő ifjúságnak a korcsmák látogatását, szigorúbb végrehajtását sürgette, a mire nézve *Turchányi* Ödön alispán megnyugtató kijelentéseket tett.

A közös tanácskozási *dr. Ozoray* József lelkes szavakkal rekesztette be, melyekkel találon mutatott rá a pártok fényesen kitüntetett összetartásának nagy jelentőségére.

A közgyűlés.

Markhot Gyula főispán a közgyűlés megnyitása után bejelentette, hogy ifj. *Rácz* István és *Bieliczky* Kálmán közigazgatási gyakornokokat szolgabírákká helyettesítette, s előbb az érsekújvári, utóbb a vágszelei szolgabírószékhez osztotta be. A törvényhatósági közgyűlés az új szolgabírákat a kihágási ügyekben való bíraskodás jogával ruházta fel.

Politikai ügyek.

Heves vármegye átiratát illetőleg, melyben az alkotmánybiztosítékok körvonalozását, s azoknak törvényhozási megállapítását szorgalmazza, az állandó választmány javaslata az volt, hogy mivel a törvényhatóság már a múlt évi júliusi közgyűlésen erre vonatkozólag álláspontját kifejtette, most újabb állásfoglalást nem tart szükségesnek. A közös pártértekezlet azonban ketté osztotta a kérdést, olyképp, hogy az elvi szempontokra nézve a törvényhatóság álláspontjának újabb kidomborítása ez alkalommal nem mutatkozik szükségesnek, de az ügy szorgalmazását az értekezlet indokoltan tartja. Ehez képest a koalizált pártok megbízásából *dr. Franciscy* Lajos a közgyűlés elé a következő indítványt terjesztette:

„Nyitravármegye törvényhatósági bizottsága, azon bizalommal fogva, melylyel a nemzeti kormány és annak működése iránt viseltek, kétségtelennek tartja, hogy a kormány az alkotmány hatóság védelmére irányuló törekvései, az általa vállalt feladatok között első rangú helyet foglalnak el. Mégis az ügy rendkívül fontos és sürgős jellegére való tekintettel, Heves vármegye átirata kapcsán, azon meggyőződésének ad kifejezést a törvényhatósági bizottság, hogy az alkotmány körülbástyázása, halaszthatatlan törvényhozási intézkedéseket tesz szükségessé. Ehez képest Nyitramegye közönsége felkéri a kormányt, hogy az alkotmány biztosítását célzó törvényjavaslatokat sürgősen terjessze az országgyűlés elé.”

Miután az indítványhoz a függetlenségi párt részéről *Mezey* Gyula, az alkotmánypárt nevében pedig *Emőd* József is hozzájárultak, a közgyűlés azt egyhangulag magáévá tette.

Biharvármegye közönségének a sajtóügyi fokozatos felelősség tárgyában megküldött átiratára a közgyűlés olyan értelmű javaslattal válaszol, mely szerint a lapok felelős szerkesztői semminő ürügy alatt se harthatassák at a felelősséget másokra. Ezzel a törvényhatóság, igen helyesen, az úgynevezett „Strohmann rendszer” ellen foglalt állást.

bizalmának a birtokosai vágyunk. Panaszt emel továbbá azért, hogy a hivatala után kijáró husz métermázsá répát az uradalmi intézőség számárfogattal szállíttatta ide.

— De hiszen az mindegy, hogy samarak vagy lovak hozzák ki nekünk a répát, vágtam közbe.

— Az nem mindegy. Ön ahhoz nem ért. A samár samár, a ló meg ló. Ön nem tudja kellőképpen értékelni, megbecsülni az állását. Egy uradalmi főkerteszi van olyan úr, hogy nem samárral szállítják neki a répát. Azután visz magával egy répát, de a legsilányabbat, s azt mint bűnjelvet bemutatja a dollárkirálynak. Látja a saját szemével, hogy mennyire becstülik meg tisztartói a saját embereit. A lányom is magával megy. Hadd látssa, érezze a petroléumkirály a maga valójában azt a felháborodást, melyet ez a méltatlan bánásmód okozott családunkban.

Másnap megjelentünk a petroléumkirály palotájában, én, a feleségem és a répa, melyet a kezeim között szorongattam.

A király nem levén otthon, az inas a feleségénél jelentett be minket. De amíg ez bent járt, a feleségem gondolt egyet, s ott hagyott a fakedő az ajtó előtt s futott a folyosón végig, a lépésökön le eszevesztett.

Közgazdasági javaslatok.

Pozsony sz. kir. város átirt a cukorárak leszállítása iránt, s többi közt a sur taxe eltörlését követeli. Mezey Gyula ezen átirat tárgyalásánál már az állandó választmányban egy egész tanulmányt felérő rendkívül érdekes és tanulságos beszédet mondott a cukoripar jelenlegi helyzetéről. Fejtegetései alapján a közgyűlés a következő javaslatokat emelte határozattá: 1. Biztosítani kell a magyar termelésnek a magyar piacot, a magyar és osztrák fogyasztási területek különválasztása által. 2. A sur taxe fentartandó, még pedig maximális (7 frank) értékben. 3. A cukorfogyasztási adó legalább a prémiumok arányában leszállítandó. 4. Mezőgazdasági cukorgyárak létesítendőik szövetkezeti alapon. 5. Uj kartell törvény alkotandó. 6. Szükséges a cukorgyárak által élvezett vasuti szállítási kedvezmények megvonása. 7. A cukorrépa termelők és a gyárosok közötti viszonyt törvényre kell szabályozni, s főképp a reuniozást feltétlenül tiltani.

Sáros vármegye átiratához a mezőgazdasági szeszgyárak bonifikációja tárgyára vonatkozólag a törvényhatóság azzal csatlakozik, hogy az adókedvezmény, a bonifikáció továbbra is fentartandó, az ipari szeszkontingensnél pedig a szövetkezetek előnyben részesíttessenek. Az állami jövedelmek gyarapítására szolgálhat a pálinka fogyasztási adó emelése és az Ausztriából bejövő szesz megvámolása.

Közigazgatási tárgyak.

A vármegye területén öt új körjegyzőség alakítottak: Tuzsinán, mely nagyközségi szervezetet nyer, Kis és Nagyvendén, Nadlányban, Alsóvásárdon, vagy Merőczen, és Csáriban mely ugyancsak nagyközséggé alakul át. A péterfalvi jegyzői körben tervezett segédjegyzői állás szervezését feltételeesen határozta el a közgyűlés, ha t. i. annak költségeit az állam veszi át, a községek minden megterhelése nélkül.

A jókeői esperesi kerület kérvényét, mely szerint az esperesi körben levő uradalmak a munkabéreknél vasárnap eszközölt kifizetésétől megyei szabályrendelettel tiltassanak el, úgy az állandó választmány, mint a közgyűlés is méltányló megítélésben részesítette, de minthogy egy ilyen szabályrendeletnek az alkotása meghaladja a törvényhatóság hatáskörét, a közgyűlés csak annyit mondhatott ki, hogy szükségesnek tartja a teljes vasárnapi szünetről szóló törvény megalkotását, addig is utasítja a közigazgatási közegket, hogy erkölcsi befolyásukkal hassanak oda, miszerint az uradalmak a fentebb említett visszaéléstől tartózkodjanak; továbbá a munkásszerződések megkötésénél törekedjenek arra, hogy kikötessék, miszerint a munkabért vasárnapokon kifizetni ne legyen szabad; végül ők maguk vasár- és ünnepnapokon az istentisztelet ideje alatt hivatalos ügyvezetést a néppel ne folytassanak.

Személyi ügyek.

Dr. Klobusiczky Géza volt árvaszéki alelnök véglegesen nyugdíjaztatott, Beller János zsambokrethi szolgabírónak, a ki lemondott állásáról.

A petroleumkirályné megjelent az ajtóban — Mi jót hozott, kedves Gyökér úr, szót nyájasan.

— Asszonyom, asszonyom! A feleségem megszökött, dadogtam a répát a kezeim közt szorongatva.

— Szegény ember! mondotta meghatottan. Majd rám nézett, majd a répára, amelyet kellő magasságban magam előtt tartottam. Láttam az arcán, hogy az összefüggést keresi a répa és a megcsalt férj, illetőleg a feleségem szökése között.

Az inas ott állott a háta mögött s majd eldőlt nevetteben.

— De hát mit tehetek én ebben a szomorú dologban, kérdezte tovább. Kivel szökött meg és hová szökött?

Az egész faluban elterjedt a feleségem szökésének a története. Mindenki, az egész falu nevetett. Én is nevetnék, ha nem rólam volna szó. Nem is neveznek már másképpen, csak így: „Megszökött a feleségem”. Legalább ne a feleségemmel történt volna ez a fura historia, hanem az anyósommal. Ezen én is nevetnék, de csak úgy, ha valóban megszökönnék tőlünk.

sáról, a közgyűlés 2030 kor. végkielégítést szavazott meg; Tocsek Imre árvasz. ülnök nyugdíja 12%-al emeltetett. Özv. Boróczy Gézané 580 K. kegydíjban, s gyermeke számára 140 kor. neveltetési segélyben részesül.

A pótgjegyzék tárgyai közül kiemeljük az üzbégh—radosnai vasutat, melyre a törvényhatóság, egy évre szólólag 50,000 korona segélyt helyezett kilátásba, megfelelő számú törzsrészvény ellenében.

Középsztyály és nemzeti kereskedelem.

V.

(Folytatás.)

A nemzeti célok szolgálatába tehát ez a szellem csak akkor fog illeszkedni, ha a mi kulturánk szelleméhez alkalmazkodik s nem fog arra törekedni, hogy a nemzet az ő felfogásához simuljon. Hogy kereskedelmünk oly annyira nélkülözi a nemzeti jelleget azt annak a rossz közgazdasági rendszernek köszönhetjük, melyet három évtizeden át nem a nemzeti eszme, a helyes társadalmi nevelés, hanem inkább az érdekcsoportok irányítottak.

Csakis az ilyen kereskedelmi viszonyok idézheték fel a társadalomban azt a téves és ferde felfogást, hogy a kereskedelmi pálya a magyarnak nem való; hogy arra legfeljebb azok léphetnek, a kiknek semmi kedvük nincs a tanuláshoz. Utaltak arra, hogy a pályát műveltségileg mily elemek keresik fel.

Pedig hogy a kereskedelem mily fontos tényező és hogy mily tiszteletre tehet szert, azt fentebb eléggé fejtegettem s hivatkozhatunk a külföld viszonyaira is. Angliában még az arisztokrácia számos tagja is kereskedő. Társadalmunk azt a hibát követte el, hogy nem tudott disztinquirálni. Minden kereskedőt egy fazékba dobva, mondott lesújtó ítéletet, miáltal a kereskedelem tekintélyét teljesen elvesztve, a magyar ifjúság vonakodott e pályát felkeresni. A nemzet nagy kárára, minden küzdelem nélkül engedték így át ezt a fontos gazdasági tényezőt is idegen jövevényeknek.

A külföldön nem így van. Anélkül, hogy sorra venném az összes államokat, csak Németországra és Angliára mutatok rá, mely államok nemzeti kereskedelmük és gyáriparuknak köszönhetik világhatalmi állásukat. Ott a tudomány a kereskedelemnek és az iparnak a szolgálatában áll.

A nagy kereskedők és gyáriparosok oly hatalmasan gazdag osztálya fejlődött ki, hogy ez osztály bőkezűségének számos jóléti intézményt köszönheti létét; másrészt az óriási forgalom, mint a produkció és konzumció oly nagy jövedelmeket juttat az államnak, hogy az kulturális intézményekre és fizetésjavításokra mesés összegeket áldozhat.

Az amerikai Egyesült-Államokban hány templom, kórház, árvaház, menház, iskola, egyetem, nyilvános könyvtár és más számtalan jóléti és kulturális intézmény létesült a milliós és milliárdos nagykereskedők áldozatkész adományaiból!

Láthatjuk, hogy kulturának, szociális életnek mily fejlődést ad a kereskedelem és gyáripár óriási javakat szolgáltató képessége. És ezzel szemben mit tapasztalunk idehaza *A magyar társadalom irtózik még csak annak a gondolatától is, hogy a kereskedelem terén keresse érvényesülését, hogy a nemzeti vagyonszerzés által vesse meg jövőjét ennek az országnak.*

Az értelmiségi pályák ellenben túl vannak zsufolva, oda tódul hivatlan és hivatott. Pedig e terén, kivéve szorványos eseteket a mérnöki, építészeti, ügyvédi és orvosi pályákon, a vagyonszerzés teljesen ki van zárva s mégis majdnem mindenki a városi, megyei és állami hivatalokban keresi boldogulásának non plus ultráját.

Ezek a pályák igaz ugyan biztos existenciát nyújtanak, de tekintetbe véve a nehéz megélhetési viszonyokat, mint pedig társadalmunk rossz szokásai által támasztott úri követelményeket, a tisztviselő, ha némi vagyonnal rendelkezik, azt bizton feléli, ha azonban egyedül fizetésére van utalva, akkor kétségkívül az eladósodás örvényébe sodortatik.

Ez a mi társadalmunk szomorú képe!

VI.

A kis- és középbirtok a tönk szélén. Német mágnások és más jövevények vásárolják sorra a földbirtokot. Munkásaink évente százezreivel hagyják el édes hazánkat és a tengerentúlon keresik a szebb jövőt. Már a nemzetiségeink nem így cselekednek.

Erdélyben a szászok és románok bankokat, takarékpénztárakat, szövetkezeteket alapítanak, összevásárolják a földbirtokot, ipart űznek, saját kereskedők vannak. Ugyanazt látjuk a délvidéken a szerbeknél és német ajkú polgártársainknál s részben a felvidéken a tót intelligencia körében.

Tapasztaljuk végül, az egész országban a zsidóságnak rendkívüli akaraterővel, céltudatos munkával, hangya szorgalommal, ellemességgel és példás összetartással folytatott rohamos térfoglalását, kereskedelem, ipar, mezőgazdaság, tudomány, művészet, zene, jogszolgáltatás, sajtó, oktatás stb. szóval, minden téren.

Ezzel nem azt akarjuk mondani, hogy ebben az országban valakit ok nélkül, csak nyelve vagy vallása miatt és mert jól megy sora, gyűlöljünk avagy üldözzünk. Nem, ezt nem szabad akarnunk, azt tiltja felebaráti szeretetünk.

A ki tisztességes uton, becsületes munkával felel meg hivatásának, az hasznos polgára a hazának. Hanem igenis azt kellene akarnunk, hogy a mint a nemzetiségek és a zsidóság igen helyesen ismerték fel a modern gazdasági tevékenység rendkívüli erejét és fontosságát, úgy a mi társadalmunk is sutba dobva az előítéleteket, szintén igyekezzenek teljes erejéből a kereskedelmi pályára lépni, hogy így kereskedelmünk nemzetivé váljék s hogy azután az abból származó vagyonos középsztyály hivatott megteremtője legyen a magyar gyáriparnak.

Ha a mi társadalmunk nem fogja ezt lanakadatlan szorgalommal és lelkes kitartással idejekorán megcselekedni, akkor bátran merem állítani, hogy a magyar nemzetnek ütött a tizenkettedik órája! Ez talán nem az én csekélységem rémlátó nézete!

Dr. Prohászka Ottokár, a lángelméjű székesfehérvári püspök, Bernát István, országgyűlési képviselő, a kiváló nemzetgazdász, báró Kaas Ivor, a legelső magyar publicista, Molnár János, esztergomi kanonok, a szociológia alapos ismerője, Wekerle Sándor, a kereskedelmi politika kitűnője, ezek a személyiségek, a kiktől e kérdésre nézve szerencsém volt személyesen véleményüket megtudnom, szintén így látják a jövőt.

Gróf Apponyi Albert, nagynevű miniszterünk, csak a múlt hónapban tartott képviselőházi kultusz-budget beszédében ezeket mondta: „Minden tekintetben azon leszek, hogy buzdítsam a mi ifjainkat arra, hogy ne forduljanak oly túlságos előszeretettel az ugynevezett lateiner-pályák felé, hanem, hogy azon pályák felé irányítsák az ő élettervüket, a melyek egyszersmind az országnak gazdasági és anyagi megerősödését közvetlenül előmozdítják.”

Ez a nagy államférfiú azonban nemcsak ma gondolkozik így, hanem mindig a mióta hazájának szenteli egész életét.

Verebély Géza.

(Vége köv.)

Ujdonságok.

Személyi hírek. Pircsala Imre a pozsonyi tankerület főigazgatója a helyi főgymnáziumi tanárok nyugdíjrendezése ügyében Nyitrára érkezett. — Tóth János dr. c. kanonok a nyitrai kisebb papnevelő igazgatója márc. 21-en üdülés céljából Görzbe utazik.

Kitüntetett esperes-plebános. A király Kucsera József holiczi esperes-plebánost, hosszú és eredményes működése elismerésül a Ferenc József-rend lovag keresztjével tüntette ki.

Kinevezések. Dr. Kocsner János, németprónai lakos a budapesti IV. kerületi állampénztárhoz segélydíjas adóhivatali gyakornokká nevezetett ki. — Táborosky Károly, szenici járásbírói albiró Balassa-Gyarmatra járásbíróvá, — Dr. Bottka Győző, aranyosmaróthi ügyvéd ugyanoda közjegyzővé; ifj. Csillaghy György, szenici járásbírói joggyakornok az ugyanott alkalmazott ügyészégi megbízott állandó helyettesévé lön kirendelve.

Halálozás. Kabina Kálmán, trencsényi tvszéki bíró elhunyt.

Stefunka János Dezső, előbb Sz. Ferencrendi áldozár, utóbb a lipótvári orsz. fogház kath. lelkesze márc. 6-án elete 44. évében elhunyt. Nyugodjanak békében.

Felolvasó esték. A kath. körnek f. hó 10-én tartott 11. felolvasó estéje ismét rendkívüli nagy és előkelő női és férfi közönséget vonzott a kath. kör helyiségeibe, úgy hogy az előadások megkezdésekor a nagy teremben már minden hely el volt foglalva s a közönség jókora része a mellék-

termekre szorult. De méltók is voltak az előadások ily nagy érdeklődésre, mert ezekben a komoly tanúságos elem oly szerencsésen volt egyesülve a kedélyt nemesítő műveléssel s földvidámító vig mozzanatokkal, hogy mindenki egy élvezetesen eltöltött est emlékével hagyta el a termet. A műsort *Biringer Adrienne* k. a. vezette be *Bethoven* egyik symponiáját adva elő zongorán *Stetka Bogumil* kísérletében. Nem közönséges ügyességre valló finom precíz játéka annyira magával ragadta a közönséget, hogy elismerésének és tetszésének számos jelben adott kifejezést. A közönség tüntető tapsai közt lépett ezután a podiumra *Steiner Gyula* vármegyei nagy népszerűségű, erdemes főjegyzője és egy készülő nagyobb munkájából harmadnegyed óráig minden írás nélkül szabad előadásban pusztá memóriából csak úgy öntötte a sok statisztikai adatot és helyneveket a leg-ápróbb részletekig ismertette vidékenként a magyar nyelv veszteségeit, nyereségeit megyékben, ramutátva mindakettő okaira s aggódo hazafiúi gondnal hívta fel a közönséget drága nemzeti nyelvünk védelmére és teljesítésére. A közönség oly nagy elismeréssel jutalmazta a figyelmet mindvégig lekötő érdekes előadást, hogy a mi még nem történt közben komoly előadóval szünni nem akaró tapsaival ismét előhívta és zajosan megjelmezte. Erre a fáradságot nem ismerő *Stetka B.* zongora játéka kísérletében *Filberger V.* gyönyörködtette ismét magas művészetével, egy ritka szépségű hegedű szólóval a halás közönséget. Alig ült el a tapsvihár, már ismét rengettek a falak: most lépett elő három művészelkű nő, kiket a Gratiák homlokán csókoltak. *Fellner Mici* k. a. magas színvonalú zongora játéka kísérletében *Schöndorfer Gyuláné* úrnő és *Krámer Vali* k. a. énekeltek és játszottak el egy operett-szerű rendkívül mulattató páros jelenetet. (A két kacskias szakácsnét), s rendkívül szellemes esengésű erces, meglepően biztos és rutinrozott bájos énekükkel, páratlanul jellemző s ügyes színjátékkal annyira magukkal ragadták a közönséget, hogy ez játékközben is nem győzött tapsolni, a végen pedig ismételt kihívással és szünni nem akaró tapsvihárral jelezte ki irántok tüntető elismerését.

Ma vasárnap este 6 órakor tartja a kath. kör 12. felolvasó estélyét, a mely — az összeállított műsor után ítélve — bizonyára méltó befejezése lesz a kath. kör felolvasó estek ez idej sorozatának. Bevezetésül 1. *Strehammer Antalné* úrnő fogja énekelni *Filberger Vilmos* hegedű-, *Dusinszky Lipót* harmonium- és *Stetka Bogumil* zongora-kíséretében Gounodnak ritka szépségű „Ave Maria“-ját. 2. *Dr. Franciscy Lajos* theol. tanár tart komoly előadást „Az emberi jólétről“. 3. A kiegészített népes ének- és zenekar együtt fog előadni egy részletet *Haydn*nak „Krisztus hét szavá“-ból. 4. *Dr. Franciscy Lajos* olvassa fel szórakoztató elbeszélést „Egy level és ibolyacsokor“ címen. 5. *Schöndorfer Gyuláné* úrnő zongorán, *Filberger Vilmos* hegedűn, *Dusinszky Lipót* harmoniumon adják elő *Mendelsóhn*tól a „Hebridák“ c. zeneművet. Az élvezetes estre ez uton is felhívjuk a közönség érdeklődő figyelmét.

Kinevezés. A vármegye főispánja *Katona János* m. kir. 8. honvéd huszár ezredbeli őrmester igazolványos altisztet törvényhatósági útmesterre kinevezte és szolgálattételre a privígyei járásba osztotta be; ugyancsak a vármegye főispánja *Vermes Lajos* jegyzőségét a farkasdi állami anyakönyvi kerületbe az összes anyakönyvi teendőkre kiterjedő hatáskörrel anyakönyvvezető helyettesse nevezte ki.

A nagyheti konferencia beszédek. Az irgalmas nővérek templomában — miként az elmúlt években — virágvasárnapotól nagypéntekig bezárólag minden nap esti 6 órakor konferencia beszédek fog tartani *P. László Ferenc* Jézus-társasági atya *Kalocsáról*.

Közgyűlés. A „Nyitrai Kath. Kör“ f. évi március hó 25-én (hétfőn) délután 4 órakor rendes évi közgyűlést tart.

Értekezlet a gyermekvédő Liga érdekében. Az országos gyermekvédő Liga nyitrai fiókjának megalakítása ügyében mult vasárnap Nyitra, a vármegyehez nagyteremben *Markhot Gyula* főispán elnöklelte alatti értekezlet tartatott, melyen a város tarsiadalmának előkelőségei közül számosan jelentek meg. *Markhot Gyula* elnök kimerítő előadásban ismertette a Liga céljait. Az országos gyermekmenhelyek a gondozásra szoruló gyermekeknek csak kis részét képesek befogadni, az elhagyottak nagy számáról a tarsiadalom van hivatva gondoskodni. E végből a Liga egy olyan országos alapnak az összegyűjtését tervezi, melyből a gyermekmentés költségei

fedezetet nyernének. Törekvése a Ligának internátusokat létesíteni, melyeket az állam venne át, míg maga a Liga a gyermekmenhelyek fentartását vállalná el. Az anyagi eszközök előteremtésére legalkalmasabbak a gyermeknapok és gyermekünnepek. A gyermeknapon a kereskedők és magánosok jövedelmük egy bizonyos százalékát a Liga céljaira ajánlják fel; míg a gyermekünnepen mulatságok rendeztetnek gyermekek számára, melyeknek tiszta jövedelme szintén az említett célra forgittatik. A jelen évben az országos gyermeknap április 2-án lesz; s Nyitra is meg fog tartatni. E végből az értekezlet *Markhot Gyula* elnöklelte alatt hölgyek és férfiakból álló rendező bizottságot választott.

Megszűnt hírlap. A Nyitrai megyei *Ellenőr* című nyitrai hetilap megszűnt. Ezzel, mint a közönség köréből írja nekünk valaki, — nem tudjuk tollhibából-e, vagy szándékosan — a nyitrai megyei haladópart kilehelte utolsó párdiját.

A pozsonyi keresk. és iparkamara elnöke. A kereskedelemügyi m. kir. miniszter úr *Sandor János*nak a pozsonyi kereskedelmi és iparkamara elnökevé, *Marsó Gyulának* és *Hubert Ferencnek* a kamara alelnökevé történt megválasztását az 1468. évi VI-dik t.cikk alapján megerősítette.

A Nyitrai Kath. Növédő Egyesület március 3-iki alakuló gyűlésén megválasztott tisztikarához március 7-én az egyesület választmánya még a következő tisztviselőket választotta: II-ik előjárónővé: *Chemez Rezsónét*, ellenőré: *dr. Hável Józsefnét*, könyvtárossá: *Aujeszky Józsefnét*, Az „Otthon“ felügyelőnőjévé pedig *Özv. Spányár Antalnét* választották meg. Az egyesület, hogy hasznos tevékenységét mielőbb megkezdhesse a cselédközvetítés jogát kerelmezte a városi tanácstól, mit ez március 9-iki ülésén meg is szavazott.

Szociális előadások. A nyitrai ker. munkasegyesületben mult vasárnapon *Krajcsovic István* segédlelkész tartott szociális előadást a szociáldemokrácia alaptévedéseiről. A kedvelt szónok hű világlátásban mutatta be azon abszurd ábrándokat, mikkel a világesaló vezeték munkás népünket ámitják. Utána folytatódott a magyar történelemből volt előadás a Hunyadiakról. E dicső emlékü korában is az a keresztény vallás volt az igazi hazaszeretet forrása, melyet manapság a zsidó sajtó uton-utfélén üldöz és rágalmaz. Az egyesületben ma a rendes szociális előadás a márciusi ünnepély miatt elmarad.

A tanítók orsz. értekezlete elmarad. A csejtei áll. tanítótestület f. hó 4-én tartott rendkívüli értekezlete *Nemecz Ferenc* igazgatónak jelentése alapján kimondotta, hogy a f. hó 15-ére Budapestre összehívott falusi tanítók országos értekezlete mint tárgytalan elmarad. Tárgytalanná vált, mert úgy az állami tanítók országos egyesülete, mint a magyar tanítók országos bizottsága a Földes Geza fele memorandumban magáévá tette a falusi tanítóknak a lakberosztályok szerinti fizetési kategóriák elleni felszólalását s így nagy a valószínűség, hogy e sérelem valamely alkalmas formában orvosoltatni fog.

A Nyitravármegyei Torna és Vivőegyesület a tagok élénk részvétele mellett tartotta meg vasárnap első rendes közgyűlését. Mintegy 35-en voltak jelen a társaság tornászai és vívói közül, köztük: *Juhász Sándor*, *Tichy Tivadar*, *Clair Vilmos*, *dr. Pazár Zoltán*, *dr. Tejfalussy Béla*, *Dröxler Róbert*, *Lajos Gyula* főhadnagy, *dr. Halasi Lipót*, *dr. Róth Kornél*, *dr. Szathmáry István*, *Höllrigl Ödön*, *dr. Lopussny Gyula*, *dr. Fischer Ede*, *Gregor Kálmán*, *Anda Lajos*, *dr. Szeghő Zsiga*, *dr. Kramer Emil* dr. *Szabó Samu* és még számosan. *Juhász Sándor* elnök örömmel jelentette, hogy az egyesületnek rövid öt hónapi fenállása után már 59 rendes és 8 pártoló tagja van, bárha a szervezkedés eddig csak Nyitra város területére szorított. Alapos a reménye, hogy a vidék sportkedvelő közönsége is mielőbb csatlakozik a mozgalomhoz. Októbertől február végeig az egyesületi tagok 38 torna és 21 vívó órában vettek részt, a mely gyakorlat órákon összesen 642 tornázó és 5 vívó részesült megfelelő tanításban. A testületi szellem ápolása céljából az egyesület havonként egy-egy társasestélyt rendez. A nyári időszakon az egyesület a tagok és családtagjaik számára lawn-tennis pályát bérel, azonkívül kilátása van rá, hogy egy játékeret is kap, a hol a tagok a labdázásban,

súlyemelésben, súlydobásban s más testedző sportágakban gyakorolhatják magukat. A közgyűlés az elnökség jelentését éljenzéssel vette tudomásul, megválasztotta szertárosnak *Gesztai Ágost* okl. tornatanitót, választmányi tagoknak: *Árpási Imre*, *Lajos Gyulát*, *Biró Bélát* és *Halasi Lipót* drt, a számvizsgáló bizottság tagjaivá: *Wutzay Miklóst*, *Misner Zsigmondot* és *Erdeős Ákost*, jóváhagyta s elfogadta a zárszámadásokat és a jövő évi költségvetést és *Höllrigl Ödön* pénztárosnak buzgó munkásságáért jegyzőkönyvi köszönetet szavazott. A közgyűlés végül elhatározta, hogy a régi Nyitrai megyei Torna és Vivőegylet vagyonának kiadása iránt megteszi a lépéseket a vármegyénel.

A nyitrai ker. munkasegyesület hazafias ünnepélye. A ker. szocialisták tanának két legfőbb alapelve a vallásos hit és a hazaszeretet. A hazaszeretet megnyilatkozása lesz azon ünnepély, melyet ma rendeznek az egyesület tagjai a 48-as eszmék emlékére. Az összes tagok a ker. szociális szövetség nemzeti színű jelvényeivel jelennek meg. Az ünnepély 1. pontja *Hymusz*, énekl az egyesület dalárdája. 2. Ünnepi beszéd. 3. Nemzeti dal, szavalja *Risnyovszky J.*, e. tag. 4. A szabadságharc története vetített képek kíséretében előadva. 5. Szózat. Énekl a dalárda. Az ünnepély kezdete d. u. 5 órakor. Az érdeklődőket tisztelettel meghívja a vezetőség.

A ker. szocialisták gyásza. Egy szorgalmas és szakképzett cipész-munkást ragadt el a halál *Heymer Vilmos* személyében a nyitrai ker. munkasegyesületből. Kezdetől a legbuzgóbb tagok egyike volt s utolsó leheleteig hű maradt a ker. szociális zászlóhoz, mignem a tüdővész ágyba döntötte s életét kioltotta. Tagtársai testületileg vettek részt szeretett társuk temetésén s az érte mondott gyászenítésleten. Özvegye és árvái fölségítésére az egyesület gyűjtést indított, melyhez a 290 tag kivétel nélkül hozzájárult. Béké hamvainak!

A 48-as honvédek száma. Március idusán évről évre fölújulnak emlékezetünkben a magyar szabadságharc dicsőséges napjai, de alig gondol valaki arra, hányan élnek még a hősi csapatok küzdőiből, kik a késő unokáknak az elmúlt szép időkről beszélnek. A K. M. A.-ben a következő statisztikát olvassuk róluk. Él még *Görgey* tábornokon kívül 17 törzstiszt, 675 főtiszt, 8715 altiszt és közhonvéd. Az özvegyekkel együtt még 10082-en élvezik a nyugdíjat.

A választói jegyzékek kiigazítása. Nyitrai megye központi választmánya a képviselő-választói jegyzékek kiigazítására a következő küldettségeket alakította meg:

1. *Az érsekújvári választó kerületben.* Első küldöttség: *Gröz Hugó* elnök, *Varga János*, *Fodor Gyula* rendes, *Löwenstein Antal*, *Klimo Imre* póttagok. Második küldöttség: *Holényi Ferenc* elnök, *Horváth Manó*, *Bernáth Győző* rendes, *Czeglédy Ferenc*, *Tildy Sándor* póttagok.

2. *A vágyecsei választó kerületben.* Első küldöttség: *Mezey Gyula* elnök, *Tully István*, *Győry Kálmán* rendes, *Szabó Lajos*, *Belohorszky János* póttagok. Második küldöttség: *Szirányi Geza* elnök, *Etter Kálmán*, *Szabó István* rendes, *Erdélyszky Géza*, *Parák Ágoston* póttagok.

3. *A számbokréthi választó kerületben.* Első küldöttség: *Leidenfrost Károly* elnök, *Genersich Sándor*, *Perényi József* rendes, *Klobusiczky Árpád*, *Kosma Alajos* póttagok. Második küldöttség: *Paska János* elnök, *Zerdahelyi Béla*, *Salzberger Samu* rendes, *Pollák József*, *Bartalos Ferenc* póttagok.

4. *A galgóczi választó kerületben.* Első küldöttség: *Polányi József* elnök, *Brucker M. Ágost*, *Szoboda Károly* rendes, *Kisfaludy János*, *König Kornél* póttagok. Második küldöttség: *Boros Sándor* elnök, *Ribarits Jakab*, *Sándorffy Nándor* rendes, *Lelley János*, ifj. *Lelkes Zsigmond* póttagok.

5. *A verbói választó kerületben.* Első küldöttség: *Bobok Géza* elnök, *Szolnoky Ödön*, *dr. Hasenberg Károly* rendes, *Szillaba Béla*, *Kacsintz József* póttagok.

6. *A vágyhelyi választó kerületben.* Első küldöttség: *Jeszenszky István* elnök, *Szittyay Béla*, *Gocsár János* rendes, *Okun Bódog*, *Szillaba Antal* póttagok.

7. *A nyitrai választó kerületben.* Első küldöttség: *Orel Géza* elnök, *Kubinyi Endre*, *Bihary Gyula* rendes, *Vinkler Vilmos*, *Markó István* póttagok. Második küldöttség: *Árpási Imre* elnök, *Deák János*, *Markovics Sándor* rendes, *Merkáder Antal*, *Ruscák Rezső* póttagok.

8. *A nagytapolcsányi választó kerületben.* Első küldöttség: Dr. Petrikovics Aladár elnök, Várszeghy Sándor, Kraszna Imre rendes, Jelinek Károly, Bucsányi István pöttagok. Második küldöttség: Id. Lelkes Zsigmond elnök, Id. Tompa Jenő, Skoluda Rezső rendes, Bartaky József, Mikovényi Soma pöttagok.

9. *A privigyeyi választó kerületben.* Első küldöttség: Filatz Lajos elnök, Pszotka Ferenc, Gregor Imre rendes, dr. Csvikota János, Czeizel Béla pöttagok. Második küldöttség: báró Starinfeld Waltzel Aladár elnök, Lendler István, Lukács Ignác rendes, dr. Steinhübl György, Martincsek Károly pöttagok.

10. *A szeniczi választó kerületben.* Első küldöttség: Pfauzer Lajos elnök, Schneider Nándor, Hencz János rendes, Görög Lajos, Hofer Tivadar pöttagok. Második küldöttség: Dr. Erney Béla elnök, Ormay Iván, Rakovszky Vilmos rendes, Klein Ferenc, Soóky Károly pöttagok.

11. *A szakolcai választó kerületben.* Első küldöttség: Dr. Uzonyi Kálmán elnök, Mandelik Rezső, Dosztal Ferenc rendes, Burandik István, Erdős Antal pöttagok. Második küldöttség: Kallentbach Gyula elnök, Sándor István, Foltin Imre rendes, Hoffmann Alajos, Plochmann Emil pöttagok.

A küldöttségek munkálataikat április hó 5-ig kötelesek befejezni és a központi választmányának bemutatni.

A „K. M. Szervező Bizottság” hosszabb fáradozása után végre a megérdemelt eredmény eléréséhez közeledik. Felszólításai folytán, amelyeket az ország minden egyes részébe a kath. egyesületekbe szétküldött, mindenütt gyűléseket tartottak. Eddig kb. 100 egyesület 60—70 ezer taggal jelentette be a bizottságnak a csatlakozását. Mily lelelemelő, amidőn egy eszme, egy elv, egy érzés vezérel ezeket; midőn az országnak egymástól oly távolfekvő vidékein egyszerre hangzik fel a szentegyház fainak buzgó imája: Isten védd szegény üldözött testvéreinket és óvd egyházunk látható fejét, a pápát. Mily nagy és szép jövő biztos záloga az a szeretet, amelylyel a távoli országban lévő kath. testvéreinkkel együtt érzünk. Közös érzés, közös szeretet tüze hatotta át kath. testvéreinket akkor, amidőn gyűléseiken elítélve a franciáknak a szent egyház ellen elkövetett mérsékelt kirohanásait, őszinte fájdalomnak adva kifejezést ezren sorakoztak a szent ügy zászlója alá, amelyet az egyetem kath. ifjúsága bontott ki. Komoly elv, magasabb erkölcsi együttérzés hatása alatt tömörülnek a katolikusok a kibontott szálal alá; így csak egy gonosz atheista, hit és erkölcs nélküli lény róhatja fel a katolikusok e mozgalmát bűnül. Az a nagy lelkesedés, amelylyel a kath. egyesületek a mozgalmat felkarolták, arra bátorította a Szerv. Bizottságot, hogy itt a fővárosban is, egyesülve, együttesen és imponzánsan adva kifejezést a franciaországi szomorú állapotok feletti keservünknek, közös nagy-gyűlést tartson, hasonló célból, mint a vidéki egyesületek. Erre a célra külön meghívót bocsátott ki a bizottság.

E hó 26-án, amidőn az összes jegyzőkönyvek az album számára kéznél lesznek, Rómába zárúndokol az ifjúság, hogy a pápának személyesen tegye lába elé a magyarországi katolikusok hódolatának, gyermeki ragaszkodásának bizonyítékát. Az album számára a jegyzőkönyveket március 17-ig fogadja el a „Szervező Bizottság”.

Ifjúsági könyvtár. A tardoskeddi ifjúsági egyesület a saját erejéből körülbelül 600 kötetből álló könyvtárt hozott össze s az egyesület vezetősége nagy lelki örömmel szemléli, mint szívja magába e könyvekből a mindkét nembeli ifjúság az észet és szívet fejlesztő és nemesítő hasznos ismereteket. Ámde az egyesület tagjainak száma oly nagy, hogy a jelenlegi könyvtár már nem képes a szükségletet kielégíteni, azért az ifjúság barátai, a kik bármilyen tartalmú jó szellemű könyvvel rendelkeznek és azt nélkülözhetik, különösen a kiadók, a kiknek fenmaradt kiadványaik vannak, nagy szolgálatot tesznek a jó ügynek, ha az egyesület könyvtárának gyarapításához hozzájárulnak. A vezetőség minden ilyen adományért már előre is hálás köszönetet mond.

Mem korpa, hanem víz. A „Nyitra” írja: „Azokban a fejekben, a hol ilyen eszmék: Keresztény lést, református sviksiz, zsidó pájeszpedrő, lutheránus kulimász, szülemenek meg, nem korpa, hanem víz van.” Fogadjuk el ezt főtételnek. A propositio minor és a konklúzió ez lesz: Minthogy pedig ilyen „eszmék” a „Nyitra” firmáinak a fejében szülemenek meg; tehát ezekben a fejekben nem korpa, hanem víz van. — Ez a sillogismus nem fejezi ki teljesen a „Nyitráról” vallott felfogásunkat, de mivel egyébként hibátlan, a békeség kedvéért megnyugszunk benne.

Uj oltáregylet. Vágszíklyáson Hevera János h. esperes-plebános ernyedetlen fáradozására. Jézus Szíve társulatával kapcsolatosan, új oltáregylet alakult, mely már ezidő szerint is 138 tagot számlál, s még mindig jelentkeznek újabb tagok. Az új alakulás a nyitrai anyaegylet köréhez tartozik, s ennek 66. fiókját képezi.

A trencsényi szövőgyár. Az állami számvevőszéknek aktáiból újabb megbélyegző adatok kerültek az újságokba. A teljességökben még nyilvánosságra nem került akták kinos nyugtalan-ságot okoznak azok közt, a kiknek nem tiszta a kezök és lelkiismeretök. Az akták ismertetése révén Pázmándy Dénes neve is forgalomba került. Pázmándy Dénes a maga ügyében a következő nyilatkozatot adott ki:

Wien, február 23. A Magyarország-nak hosszasan táviratoztam; tisztán a trencsényi szövőgyár alapítására külföldre tett utam költségeire kaptam kétezer koronát Vöröstitől.

Pázmándy Dénes.

Pázmándy Dénesnek a Magyarország-ban megjelent nyilatkozata a következő:

Magyarország szerkesztősége. Teréz-körút, Budapest. Leghatározottabban protestálok, mintha a Fejérváry-kabinet bármely tagjával politikai összeköttetésben álltam volna. A kereskedelmi minisztériummal tíz év óta gyárak alapításában részt veszek. Eddig hét szövőgyárost hoztam Magyarországra. Legutóbb Vörös minisztersége alatt kétezer koronát egy Belgium- és Franciaországban tett utam költségére kaptam, melynek eredménye a most Trencsényben épülő gyár. Fogalmam sem volt, hogy a pénz törvénytelen forrásból ered. E végett azt visszatértem. Pázmándy Dénes.

Ezzel szemben a „Keleti Értesítő” című köznyomatos újság jelenti: Pázmándy Dénes úrnak vasárnap közzetett azon nyilatkozatára vonatkozólag, hogy a trencsényi szövőgyár az ő közreműködésének eredménye, a „Keleti Értesítő”-t illetékes helyről felhatalmazták annak kijelentésére, hogy Pázmándy Dénes úr a trencsényi szövőgyár ügyében sohasem járt el, annak alapításában közre nem működött, a gyár tulajdonosai Pázmándy urat nem is ismerik, azok pedig, a kik a gyár létesítése körül fáradoztak, vele sohasem érintkeztek. — Mi igaznak tartjuk Pázmándy kijelentését, mert tudjuk róla, hogy mindig kifogástalanul viselkedett, de éppen azért nem láttunk tisztán a dologban.

Elfeledett szobor. A nyitrai törvényszéki palota előtt felállítandó bold. Szűz Mária szobrára újabb adakoztak: Stefkovics Lajos építész-vállalkozó Nyitra 10 kor. Hozzáadva a mult számunkban kimutatott 3311 kor 62 fillérhez lesz főösszeg 3321 kor. 62 fillér. — Isten fizesse meg!

Állandó vásárkiállítás Antwerpenben. A pozsonyi kereskedelmi és iparkamara értesíti az érdekelteket, hogy Antwerpenben kereskedői és iparosai az 1907. évtől kezdve évről-évre ismétlődő nemzetközi kereskedelmi, ipari és földművelési vásárkiállítást rendeznek, amelyen a főszűly az eladásra van fektetve. A kiállítás rendező-bizottsága modern szellemben olyan vásárt akar teremteni, mint a milyen például a leipzigi, nizsnij-novgorodi vagy párisi, a hol évenként több százezer frankra menő forgalom bonyolódik le. Tekintve, hogy Belgiumnak ezen kiváló kereskedelmi gőcpontja, első rangú vasúti összeköttetésekkel, nagy kikötőjével igen alkalmas arra, hogy ilyen állandó kiállítás és vásár színhelye legyen, ezen intézmény hazai iparosaink és mezőgazdánk szempontjából is különös figyelmet érdemel. A kiállítás prospektusát az érdekeltek betekinthetik a kamaránál.

A munkások községi segélyalapjai. A mezőgazdasági munkások anyagi helyzetének javítására szolgáló községi munkás segélyalapok támogatására Darányi Ignác földművelésügyi miniszter újabb Nyitra vármegyének is 5000 korona állami segélyt utalványozott. Tekintve azt, hogy más kisebb megyék, mint pl. Csanád és Komárom egyenként 10,000 koronát kaptak, Nyitra megyére valamivel nagyobb segélyösszeg bizony ráférne, de azért a kormány gondoskodása, mely egyszerre 8—10 vármegyére terjedt ki, jótétemény számba megy.

A gazdaközönség megtévesztését célozzák az idén (többnyire a morva plombok alatt szállított répamagvakkal. Mint értesülünk e plombokra többnyire ez van rányomva: „Originalzüchtung Quedlinburg”, vagy „Original Norddeutsch Saat”, természetesen a termelő megne-

vezése nélkül, mert hamis név nyomatása bűnvádi eljárást vonna maga után. A gazda sohase tudhatja, hogy ily névtelen és egyenesen megtévesztésre irányuló plombok alatt mi rejlik és miféle magnak jutott birtokába. Ez alkalommal megemlítjük, hogy éppen a mult napokban fejtettük ki a takarmányrépamag termesztésére szolgáló anyarépák gondos megválasztásának és az impregnálásnak nagy jelentőségét. Most nyilatkozik az e téren első korifeusnak elismert Linhart György magyaróvári tanár is, ki a „Köztelek”-ben egy kérdésre azt feleli, hogy: „Az impregnált répamag, melynek elárusításával hazánkban Mauthner Ödön budapesti cég foglalkozik, már hosszú idő óta jó hírnévnek örvend; mert e mag gyorsan és egyenletesen kell ki s a répanövények gyorsabban és erőteljesebben fejlődnek, ez olyan elvitathatatlan tény, a melyet tagadni nem lehet”. Körültekintő és tapasztalt gazdáink különben ezt már nagyon jól tudják. 47.

Eltűnt látszó. Mintegy 10—12 nap előtt egy „Zeiss” féle tabori rövid kettős látszó, 12-szeres nagyítással, fekete bőr külsővel, rövid keskeny fekete szíjjal eltűnt; — a ki a szerkesztőségbe elhozza, megfelelő jutalomban részesül.

Uj óvodák. A kir. tanfelügyelőnek Csaca, Háromudvar, Beresény, Motesic és Lédec községekkel állami óvodák felállítására iránt folytatott tárgyalásai kedvező eredményre vezettek. Az ezen községekben fennálló állami elemi iskolák tehát jövő év szeptember elsejétől kezdve állami óvodákkal fognak kibővíteni. Ezek az óvodák a gyermekek nevelése és a magyar nyelv terjesztése szempontjából a legüdösebb tevékenységet fogják kifejteni, de még az iskolai tanítást is megfogják könnyíteni és eredményesebbé segítik majd tenni.

Zarándok-út a Szentföldre. Irta dr. Franciscy Lajos. A Nyitrai Szemlének a fenti cím alatt közzetett tárcasorozata külön lenyomatban is megjelent. Megrendelhető Nyitrán, Huszár István úr könyvkereskedésében. Ára bérmentes megküldéssel 2 korona.

Piaci árak. 1907. évi március hó 13-án. (100 kilogrammonként koronákban) Buza 13.80 14.40, rozs 12.70—12.90, árpa 13.—14.—, zab 14.80—15.40, tengeri 10.70—10.90. Látható gabonakészletek: Buza 4000 q. rozs 600 q. árpa 2000 q. zab 800 q. tengeri 200 q. — Az irányzat és a forgalom igen csekély.

Parmai ibolya szappan. E név alatt pár év óta egy kitűnő mosdó szappan van forgalomban. Ki ne szeretné az ibolyaillatot? S ha e kedves és gyöngéd illattal ellátott szappanról még azt is tudjuk, hogy az arcórt finomítja, üdíti, ugyannyira, hogy még a legérzékenyebb arcórtűk is nagy eredménnyel használhatják s ha tudjuk azt, hogy hasonló finom minőségűben ilyen árért külföldi szappant nem is lehet kapni, akkor méltán várhatjuk, hogy a közönség nem szánalmas pártolás céljából, hanem saját érdekében fogja használni e kiváló magyar gyártmányt. 1 darab 80 fillér. 3 darab 2 korona 20 fillér. Készítője Szabó Béla pipere-szappangyáros, Miskolcon. Kapható Nyitrán, Kubányi István drogériájában.

100.000.000

koronát szándékozunk Magyarországon készpénzben elhelyezni!

Róth bankház Budapest

Bank-központunk:

VI. ker., M. kir. Opera-Bazár Palotájában.

Folyósítunk:

Törlesztéses kölcsönöket földbirtokra és bérházakra 10—75 éves törlesztésre 3%, 3 1/2%, 4 1/2%-os kamatra készpénzben.

Jelzálog-kölcsönöket II-od és III-ad helyi betáblázásra 5—15 évre 5%, esetleg 5 1/2%-al.

Személy és tárca váltóhitelt iparosok és kereskedők részére, valamint minden hitelképes egyénnek 2 1/2—10 évi időtartamra.

Tisztviselői kölcsönöket állami, törvényhatósági, községi tisztviselőknek és katonatiszteknek fizetési előjegyzésre kezes és életbiztosítás nélkül. Ugyanezeknek nyugdíjaira is.

Értékpapírokra, vidéki pénztézetek és vál-

lalatok részvényeire értékük 95%-áig kölcsönt nyújtunk a Magyar Osztrák-Bank kamatlába mellett.

Konvertálunk bármely belföldi pénzintézet által nyújtott jelzálogos-törlesztéses, személyi és váltó-kölcsönt.

Mindennemű bel- és külföldi értékpapírt napi árfolyamon veszünk és eladunk. Megbízásokat a budapesti és külföldi tőzsdéken lelkiismeretesen és pontosan teljesítünk, mindenkor föltétlen eredménnyel.

Pénzügyi szakba vágó minden reális ügyletet a legnagyobb pénzesportoknál levő összeköttetéseinknél fogva legelőnyösebben bonyolítjuk le.

Díjtalanul nyújtunk bárkinek szakszerű felvilágosítást.

Bankházunk képviseletére megbízható egyéneket felvesszünk. (Válaszbélyeg mindenkor mellékelendő.) 38. 2-52.

Bank-helyiségeink Budapesten:

Ó-utca 15. sz. és Lázár-utca 16. sz. a. vannak.

Nagyságos asszony,

tudja-e, hogy a maláta-kávét vásárlásánál miért kell Önnek a »Kathreiner« nevet hangsúlyozni?

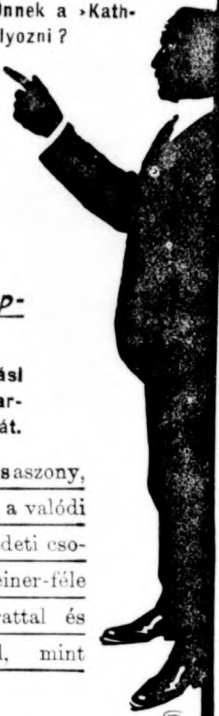
Mert különben annak az eshetőségnek teszi ki magát, hogy kétes értékű utáratot kap, mely a »Kathreiner-t« kitüntető, minden előnyt nélkülöz.

Csakis a

Kathreiner-féle Kneipp-maláta kávé

birja, különleges előállítási módszere révén, a gyarmatkávé ízét és zamátját.

Méltóztassék azért, Nagyságos asszony, jól emlékeztetnie véni, hogy a valódi »Kathreiner« csakis zárt eredeti csomagokban kapható »Kathreiner-féle Kneipp-maláta kávé« felirattal és Kneipp páter arcképével, mint védjeggyel.

Színház.

A múlt héten kétszer is színre került Wilde Oszkár *Lady Windermere legyezője* című színműve.

Aki drámát akar írni, annak nem elég az életből egy darabot kiszakítani s azt színpadra vinni. Az életben vannak drámák, de ezek nem mind valók színpadra. A költőnek, ha drámája a művészi és emberi követelményeknek meg akar felelni, művére rá kell lehelnie ihletettséget, át kell formálnia a nyers anyagot s bele kell illeszteni erkölcsi világunkba, mert csak így lehet igazán emberi s csakis így felelhet meg a művészet követelményeinek. A tévedések, botlások és bűnök halmaza még nem dráma, ha meg oly erős életigazságokkal is van átszőve a meseje, még oly nagy bonyodalmaiba, nehéz helyzetekbe is kerülnek hősei. A drámában igazságot keresünk, benne nem csak bűnt akarunk látni, hanem bűnhődést, a megsértett erkölcsi világrend győzelmét is.

Mindent hiába keressük Wilde színművében. E különös egyéniségben van eredetiség, van tehetség, de hiányzik belőle a művészet és költői igazságérzet ereje. Már pedig e nélkül nem nyújthat esztetikai gyönyört, emberi érzésünk kielégítést, megnyugvást és erkölcsi megtisztulást nem találhat.

Erkölcsi követelményeket felfüggeszteni, a dráma evezredes törvényeit, melyeknek alapja az általános emberi, sutba dobni még egy Wilde sem képes.

Ennek a modern és semmivel nem indokolt irányzatnak tudjuk be, hogy Wilde színművével nem tudott hatást elérni, lelkésedést kelteni a nyitrai közönségben, amely fagyosan nézte az előadást és elégedetlenül távozott a színházból.

A szereplőkben nagy igyekezetet láttunk.

Kiemeljük Mezey Beláné (Mrs. Erlyme) mélyen átérzett művészi játékát. Somlay Arhur (Lord Windermere) mint mindig, most is kitűnően megállotta helyét. V. Illés Magdában nem volt eléggé pathos; a leghatásosabb jelenetekben is oly hideg és merev volt, hogy hatást kelteni nem tudott.

Kedden került színre egy régi és kedves víg operette, a *Cornevillei harangok*. Az előadásról mindenki meglepődéssel távozott, mert a szereplők kifogástalanul játszottak. Moly Margit és Rátkai Játka volt az est fénypontja. Rátkainak (Gáspár apó) a második felvonásban nagyon sikerült és zajos tetszést arató jelenete volt. Ágotai is jól adta a korosabb, hiú bíró szerepét. A kóristánoknak úgy ezen, valamint más előadások tanúsított, nem színpadra való viselkedését az igazgató figyelmébe ajánljuk.

Előadásba kerültek még *Dorrit kisasszony* és *Lady Windermere legyezője* másodszor és *Bohém szerelmek*.

A márciusi nagy napok emlékét Rákosi Viktor legújabb színművével *Rákóczi fivával* ünnepelte meg a társulat.

Heti műsor. 17-én vasárnap délután »Papa lánya«, este »Piros bugyellaris«. Hétfőn 18-án »Vig özvegy«. (Bérlet szünet.) Kedden 19-iken »Gyurkovics leányok«. Szerdán 20-án »Nebántsvirág«. Csütörtökön 21-iken »Válás után«. Pénteken 22-én »Suhanc«. (Félhelyekkel.) Szombaton 23-án »Rózsabimbók«. (Ujdonság). Vasárnap 24-én »Vig özvegy«. Hétfőn 25-én »Nani«. (Utolsó előadás.)

Irodalom.

„Magyarországi zsidók statisztikája”. Napjainkban, midőn a társadalmi tevékenység terén nem ok nélkül újból növekszik az érdeklődés a zsidó kérdés iránt, mi sem kívánatosabb, mint egy hiteles, alapos és pártatlan tájékoztató népfajtermészete, helyzete és szerepéről. Ily tájékoztató igérkezik a fenti cím alatt készülő s közel áprilisban megjelenő munka. Ez a könyv érdekel és méltán mindenkit, keresztényt és zsidót egyaránt, mert ezidő szerint még nincs olyan könyv, amelyik hiteles adatok szerint beszámolna arról, hogy a közélet különböző terén mily mértékben foglal helyet és mily mértékben hódít a zsidóság?

A Munka fejezet címei ezek:

1. A zsidók elterjedése a világon és közelebről Európában.

2. A zsidók elterjedése Magyarországon: a) városokban; b) azon községek és rend. tan. városok felsorolása, ahol 100 zsidónál több lakik; c) megyékben, járasonként; (Ehhez járul egy áttekinthető térkép.) d) a zsidóban legszegényebb és zsidóban leggazdagabb vidékek demografiai, nemzetiségi, kulturális, kereskedelmi, ipari, foglalkozási viszonyai alapján megállapítása annak, hogy a zsidóság megelhetésének mik a minimális feltételei s milyenek a viszonyok ott, ahol a zsidó még nem él?

3. A zsidók az iskolában. Az óvodától kezdve az alsófokú szakiskolákon és a középiskolán keresztül az egyetemekig részletes kimutatása annak, hogy a különböző iskolákban hány % a zsidó és ez irányban a fejlődést is jelezve: utmutatás a szülőknek gyermekeik pályaválasztásánál.

4. A zsidók a közszolgálatban és a szabad foglalkozásokban. A közszolgálat minden ágában részletes kimutatások a zsidók térfoglalásáról.

5. A zsidók és a kereskedelem.

6. A zsidók és az ipar.

7. A zsidók és a föld.

8. Budapest különleges helyzete a zsidóság szempontjából.

9. A zsidók helye az emberi nemben. Antropológiai, etnográfiai és történeti adatok arról, hogy a zsidóság nemcsak vallás, de ember faj.

10. A zsidóság boldogulásának magyarázata. A sajtó. A szolidaritás.

Ára füzve 2 korona, díszes kötésben 4 K. Előfizetés szerző Ifj. *Wesprémi Kálmán*, Hajdum. tb. leveltárnoka címére: Debrecen, Meliusz-ter 15. küldendő március 1-éig.

Egy aktuális könyv. Az általános drágaság közepette *Andrássovich Géza* m. kir. földművelésügyi miniszteri intéző, most megjelent *Házinyul tenyésztés és értékesítés* című könyvének második kiadásában rámutat arra, hogy a házinyul okszerű tenyésztésével, csekély befektetés mellett, aránylag a lehető legnagyobb jövedelem érhető el, úgy a piaci értékesítésnél, mint a házi fogyasztásra szükséges hús termelésénél. Ezen

közvetlen haszon első sorban a termelő jólétét célozza ugyan, de közvetve a nemzeti vagyonsodás szempontjából is igen figyelemreméltó, mivel a házinyul és annak termékei évenként átlag hat és fél millió korona értékben hozatnak be a külföldről; épen ezért kívánatos gazdasági szempontból, hogy a házinyul okszerű tenyésztése Magyarországon mennél elterjedtebb legyen. Házinyul tenyésztés bármely időben megkezdhető minden különös költség nélkül. Utmutatással szolgál az idézett számos képpel ellátott könyv, melyet 2 K. 20 fill. előleges beküldése ellenében bérmentve küld meg a *Patria r.-t. gazdasági szak-könyvkereskedése, Budapest, IX., Üllői-út 25.*

Telefon.

Sz. J. Várna. 1907. július 1-ig.

Péterfalu. A cél, a községek megterhelésének elkerülése, el van érve.

Lopassó. Az ügyet támogattuk, az eredményt lapunk mai számában jelezzük.

Nagyhind. A táviratot a közgyűlés után kaptuk meg. A 61. pontnál a felebbezésnek hely adatott. A másik tárgy nem volt szövegben.

Csacza. Talán sorra kerül.

Eladó borok.

1901. 1902. 1903. 1904. és 1905. évi (szemen szedett) vörös és fehér, valamint 1906. évi fehér saját termésű szentpéteri (öreghegyi) borokat elad **Dr. Skarnicz Gyula** ügyvéd **Galgócson.**

1 korona előleges beküldése esetén bormintát küld bérmentve. 53. 1-1.

A borok ára 52 fillértől — 1 kor. 20 fillérig.

Árverési hirdetmény.

A nyitrai püspökségi uradalom radosnai gazdaságában, a néhai Krajcsiovits-féle birtok beltelkén álló **pajta, kisistálló és raktár épületek összes anyaga Radosna községben a helyszínén folyó évi április hó 4-ik napján nyilvános árverés útján fog eladatni; bővebbet a gazdasági intézőség Radosnán.** 49. 1-1.

ÉLŐKERITÉS.

Gleditschia, élősovány.

Bármely talajban gyorsan fejlődik, sűrű, nagy töviseivel embernek és bármely állatnak ellentáll, kitart 70-80 évig, nevelhető oly sűrűn, hogy apró csirke, malac stb. sem mehet át; ez a legolcsóbb örökös áthatlan kerítés. Főelőnye még az is, hogy egész május közepéig a legjobb eredménnyel ültethető, mert a csemeték felásva jeges pincében tartatnak. Ezer darab 12 korona, rendszeren ültetve 50 méter kerítéshez elég. Nyomatott ültetési és kezelési képes utasítást minden rendeléshez adok. Akinek élőkerítés nem felel meg, szállíthatok **sodronyszövetet**, a legalkalmasabb gyártmányt, oleson 100, 150 és 200 cm. szélességet.

Szőlőlugas

minden háznak legszebb díszje, egy gyűjtemény 8 fajból 20 15, egy 15 két három száz fűrtöt terem.

Szőlőoltványok

táblás ültetések és hiánnyok pótlására, 60 legkiválóbb bor- és csemegefaj, szigoruan válogatott, tökéletes forradásti és fajtisza, duggyökerű példányok.

Delaware

sima vessző, minden szál megfakad, csak az a legnemesebb faj, melyből én 18 év alatt 40 holdat ültettem, 35 hektót terem holdanként, bora édes, erős oltani, permetezni nem kell, és kezeléséhez semmi tudomány sem kell, ezért ellensége sok tudományos szőlőintéző.

Bővebb leírás és képes árjegyzéket tanulságos tartalommal és mindenhez teljes tájékoztatóval ingyen és bérmentve küld:

Nagy Gábor szőlőnagybirtokos, Nagy-Kágya.

Levelezés minden nyelven. 52. 1-3.

A szigeti vendéglő megnyitása.

A nyitrai szigeti vendéglőt bérbevettem és a mai kor igényeinek mindenben megfelelően berendeztem.

Iparkodni fogok izletes ételek és italok előzékeny és tiszta kiszolgálásával a n. é. közönség teljes meglegedését kiérdemelni.

Szives pártfogást kér

Klein Mátyás

szigeti vendéglős.

MI. 1-1.

GUTTMANN SÁMUEL NYITRA kész férfi-, fiú- és gyermekruha-raktár.	<p>GUTTMANN SÁMUEL kész férfi-, fiú- és gyermekruha-raktár Nyitra, Tóth Vilmos utca 10.</p>	GUTTMANN SÁMUEL NYITRA kész férfi-, fiú- és gyermekruha-raktár.
GUTTMANN SÁMUEL NYITRA kész férfi-, fiú- és gyermekruha-raktár.	<p>OCCASIO!</p> <p>A túlhalmozott téli árúraktár és az idény előrehaladottsága miatt a mai naptól kezdve mult évi december hó 31-ig az előírt szabott árakból 10% engedményt nyújtok és minden hitelképes egyének havi vagy heti törlesztésre és minden árfelemelés nélkül. Kérem a t. vevőközönséget, saját érdekében, mielőtt ruhaszükségletét beszerezné, dűsan felszerelt árúraktáromat megtekinteni sziveskedjen.</p>	GUTTMANN SÁMUEL NYITRA kész férfi-, fiú- és gyermekruha-raktár.
GUTTMANN SÁMUEL NYITRA kész férfi-, fiú- és gyermekruha-raktár.	<p>GUTTMANN SÁMUEL kész férfi-, fiú- és gyermekruha-raktár Nyitra, Tóth Vilmos utca 10.</p>	GUTTMANN SÁMUEL NYITRA kész férfi-, fiú- és gyermekruha-raktár.

350.907. tlkvi sz.

Hirdetmény.

Brezán község telekkönyve birtokszabályozás következtében átalakított és ezzel egyidejűleg azokra az ingatlanokra nézve, a melyekre az 1886. évi 29., az 1889. évi 38., és 1891. évi 16. t.-cikkok a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzését rendelik, az 1892. évi 29. t.-cikkben szabályozott eljárás a telekkönyvi bejegyzések helyesbítésével kapcsolatosan fogantatott ez azzal a felhívással tétetik közzé:

1) hogy mindazok, kik az 1886. XXIX. t.-cikk 15. és 17. §-ai alapján ide értve e §-oknak az 1889. évi XXXVIII. t.-c. 5. és 6. §-ában és az 1891. XVI. t.-c. 15. §. a) pontjában foglalt kiegészítéseit is, valamint az 1889. XXXVIII. t.-c. 7. §-a és az 1891. XVI. t.-c. 15. §. b) pontja alapján eszközölt bejegyzések vagy az 1886. XXIX. t.-cikk 22. §-a alapján történt törlések érvénytelenségét kimutathatják, e végből törlési keresetüket hat hónap alatt vagyis **1907. évi szeptember hó 13. napjáig** bezárólag a telekkönyvi hatóságához nyújtsák be, mert az ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelte után indított törlési kereset annak a harmadik személynek, a ki időközben nyilvánkönyvi jogot szerzett, hátrányára nem szolgálhat.

2) Hogy mindazok, kik az 1886. XXIX. t.-c. 16.

és 18. §-ainak esetében ide értve az utóbbi szakasznak az 1889. XXXVIII. t.-c. 5. és 6. §-ában foglalt kiegészítéseit is — a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzése ellenében ellentmondással élni kívánnak, írásbeli ellentmondásukat hat hónap alatt vagyis **1907. évi szeptember hó 13. napjáig** bezárólag a telekkönyvi hatóságához nyújtsák be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő letelte után ellentmondásuk többé figyelembe vétetni nem fog.

4) Hogy mindazok, a kik a telekkönyvi átalakítás tárgyában tett intézkedések által, nemkülönben azok, kik az 1. és 2. pontban körülírt eseteken kívül az 1892. XXIX. t.-cikk szerinti eljárás és az ennek folyamán történt bejegyzések által előbb nyert nyilvánkönyvi jogukat bármely irányban sértve vélik, ide értve azokat is, a kik a tulajdonjog arányának az 1889. XXXVIII. t.-c. 16. §-a alapján történt bejegyzését sérelmesnek találják, e tekintetben felszólalásukat tartalmazó kérvényeket a telekkönyvi hatóságához hat hónap alatt vagyis **1907. évi szeptember hó 13. napjáig** bezárólag nyújtsák be, mert az ezen meg nem hosszabbítható záros határidő elmulta után az átalakításkor közbejött téves bevezetésből származó bármilyen igényeket, harmadik jóhiszemű személyek irányában többé nem érvényesíthetik, az említett bejegyzéseket pedig csak a törvény rendes útján és csak az időközben nyilvánkönyvi jogokat szerzett harmadik személyek jogainak sérelme nélkül támadhatják meg.

Együttal figyelmeztetnek azok a felek, kik a hitelesítő bizottságnak eredeti okiratokat adták át, hogy amennyiben azokhoz egyszerűen másolatokat is esatolták, vagy ilyeneket pótlólag benyújtanak, az eredetiket a telekkönyvi hatóságnál átvehetik.

Privigyén, a kir. járásbírósg mint tlkvi hatóság, 1907. évi március hó 4-én.

(P. H.)

Tivadar,
kir. járásbíró.

41. 2-3.

Hirdetmény.

Nyitraivánka vasuti állomástól 1/2 órányira fekvő **Ürmény községben április hó 4-én délelőtt 10 órakor** tartandó önkéntes nyilvános árverésen özv. Karsay Lajosné eladja különféle finom minőségű szobabutorait, köztük 1 db. Concert-zongorát, úgyszinte konyha, éléskamra és kerti felszerelést, eladásra kerül 2 db. fedeles és 1 üveges hintó batár is.

50. 1-2.

Ikt. 1654. sz./1907.

Hirdetmény.

A vágujhelyi kir. járásbírósg mint telekkönyvi hatóság részéről közzé tétetik: miszerint a magy. kir. államvasutak nagyszombat—vagujhely—trecseni vonal számára az alább megnevezett határokból kisajátított területekről elkészített összeírás, térkép és egyedi kimutatás hitelesítésére a helyszínére a következő határnapok tüzetnek ki, ugymint: Vágszerdahely, Brunóc és Patvaróc községre nézve 1907. március hó 19-én délelőtt fél 10 óra: Brunóc vasuti állomásra és Vieszka, Szentkereszt, Mosóc és Vagujhely községre nézve 1907. évi március hó 20-ikán délelőtt fél 10 óra: Vagujhely vasuti állomásra.

Az érdekeltek felhivatnak, miszerint nemaláni észrevételeik a fennebbi határnapon a bizottság előtt előterjeszszék, különben a kisajátítás és a felvett térfogat, ugy a feljegyzett szolgálmalak s jogosultságok iránti kifogásaik többé tekintetbe nem jöhetnek.

Együttal felhivatnak mindazok, a kik a fennebbi határokból a fentemlített vasutvonal számára kisajátított területekért járó és az egyedi kimutatásban kitétt kártalanítási összeg mennyiségére nézve ellenvetéseket tenni akarnak, vagy ezen összegre bármi cím alatt igényt tartanak; ezeket **1907. évi április hó 12-ig** ezen telekkönyvi hatóságnál annál bizonyosabban bejelentésük, minthogy a később jelentkezők, észrevételeire s igényeire semmi tekintet nem lévén, a kisajátítási és kártalanítási összeg annak és azon mennyiségben fog kiadatni, a kinek nevére és a mely összeggel az az egyedi kimutatásban ki van téve, a bekebelezett vagy felülkebelezett tételek pedig ezentul a kisajátított területről hivatalból le fognak töröltetni.

Az összeírás, térkép és egyedi kimutatás a telekhivatalban betekinthező.

Kelt Vagujhelyen, 1907. február 18-ikán.

(P. H.)

Kochanovszky,
kir. járásbíró.

35. 3-3.

VAJDA J. NAGY BUTORRAKTÁRA KÁRPITOS ÉS DISZITÓ NYITRA, PÁRUTCA 22. SZÁM ALATT.

Eredeti olajfestmények jutányosan kaphatók.

Van szerencsém a t. butorvásárló közönséget értesíteni, hogy rak-táromat, egy ujonnan épült emeletes szárnynyal kibővítettem, miáltal oly nagy választékkal rendelkezem, mint bármely fővárosi kereskedő.

Kizárólag száraz anyagból és kitünő iparosok által készített fabutoraim, amelyek csak a **legsolidabb** kivitelben készülnek, mindennemű stýlben és színben a **legjutányosabb** árban kaphatók. — Kárpitozott butorokban a **legujabb** angol, valamint eredeti magyar újdonságokat hozom.

Tisztelt vevőimet cégem jó hírnevére bátran hivatkozva a legjobb és legmegbízhatóbb kiszolgálással biztosítom.

VAJDA J. butorkereskedő kárpitos és diszitó NYITRA, PÁRUTCA 22. SZÁM.

3. 12.

Értesítés!

Ezennel közhírré teszem, hogy áruházzam harmadik üzletében — mely 1906 augusztus 1-ével kezdődik — **100,000.— korona** forgalom után a **F. M. K. E., a Tulipánkert-Szövetség nyitrai fiókja,** a **Nyitrai keresztény Munkásegylet,** a **Nyitrai keresztény Nőegylet,** a **Nyitrai izraelita Nőegylet,** és a **Nyitrai Ingyentej egyenkint 40—40 korona forgalmi jutalomban** fog — támogatásképpen — részesülni. Minden további 1000 korona forgalom után pedig, újabb 24 korona kerül felosztásra, úgy hogy pld. 125,000 korona forgalom után, nevezett hat intézményt **egyenkint 140—140, vagyis összesen 840 korona évi segélyben** fogom részesíteni. — A forgalom ellenőrzését a hat egyesület egy-egy bizalmi tagja fogja teljesíteni.

A XX. század társadalmi, gazdasági és kulturális evolúciója a nemzeteket oly feladatok elé állítja, melyeket csak akkor fog saját léte és nagysága érdekében sikeresen megoldani, ha a szív és lélek nemes sugallataira hallgatva anyagi áldozatkészséggel fog a gyenge és elhanyagolt osztályok felsegítésére, a kulturális és gazdasági erők istápolására szietni.

A ki tehát ily nézőpontról figyel meg a világ folyását, az keresse fel teljes bizalommal áruházzamat, **ahol az eddigi, tehát fel nem emelt, szigoruan szabott, de határozottan olcsó árak** mellett szerezheti be mindennemű szükségletét.

Tisztelettel kérem Nyitra város és a megye nemesen gondolkodó társadalmát, sziveskedjék cégemet minél nagyobb pártfogásban részesíteni, hogy ezáltal közvetve is és fokozódott mértékben legyen az imént nevezett altruisztikus és hazafias intézmények előmozdítója és támogatója.

Kiváló tisztelettel

Verebély Géza.

Női és uri divat áruház
Nyitra, Vármegye-u. 16.

10.

A „Felvidéki parcellázó és gazdasági bank“ részvénytársaság NYITRA székhelyvel.

32. 4—52.

Vásárol saját számlájára ingatlanokat parcellázás és egészbeni tovább eladás céljából. Elfogad megbízásokat parcellázások keresztülvitelére haszonrészesezés, vagy meghatározott összeg fejében. Közvetít birtokeladásokat és vételeket. Vásárol erdőterületeket kihasználásra, vagy bármily nemű épület-, mű- és tűzifát. Elvállal haszonbérleteket albérleti joggal, e nélkül pedig azok megbízható közvetítését eszközli. Felvállal gőzeke-szántásokat ott, a hol 2000 magyar holdnyi érdekeltség biztosítható. Kedvező feltételek mellett közvetít minden rendű gazdasági szükségleteket. — Ügynöki közbenjárást esetenkénti megállapodás szerint díjazunk.

➔ **Részletes felvilágosításokkal készségesen szolgál a bank igazgatósága NYITRÁN.** ➔

**Szőlő-
oltványokat**
a
legnemesebb

Csemege fajokban szállít, fajtisztaságot
jótállva, legdusább
választékban a már évek óta elsőnek és legmegbízhatóbbnak
ismert:

Küküllőmenti
első szőlőoltványi telep
tulajdonos: **CASPARI FRIGYES, Medgyes**
(Nagyküküllő megye).

Tessék képes árjegyzéket kérni!

Az árjegyzékben található az ország minden részéről érke-
zett elismerő levelek, ennél fogva minden szőlőbirtokos meg-
rendelésének megtétele előtt az ismerős személyiségektől
úgy szó, mint irásbeli bizonyosságot szerezhetsz magának
fenti szőlőtelep feltétlen megbízhatóságáról.

**Chamott téglák és chamott liszt gyá-
rak és szeszfőzdék számára.**

Alulírott a t. e. gazdaközönség, ipar és építkezési vállalkozók, lakatosok, kovácsok, kerék- és kocsigyártók, kocsifényező, bográrok, kádárok, festők, háztulajdonosok és magánzók figyelmét felhívja a **Nyitrán** évek óta fennálló s jól berendezett

**nagy vas-, festék- és olaj-árú valamint
mindennemű építési anyagok kereskedésére.**

Répvillák, trágyavillák, vakarók, ekevas-árú, rúdvas, tengelyek, ökörpatkók, minden-
féle vasárú, vasalások, fedőlemez, kátrány, cement, gipsz, izolier-lemez, szárító fali
asphalt, stukatornád, angol kocsilakk, Wehrauch-féle padló-lakk, olaj-, por- és
kocsi-festékek különféle színekben, Cylinder- és gép-olaj, vaselin, patkózsír, Car-
bolineum és minden egyéb háziékek nagy mennyiségben raktáron tartatik. —

➔ **Vidéki megrendelések a legpontosabban eszközöltetnek.** ➔

Linkenberg József
vas-, festék-, olaj- és építkezési
anyagok kereskedése
Nyitrán, Párutca 22. szám.

Tisztelettel

**Tessék a
címre
figyelni!**

16. 7—13.

SZUPERFOSZFÁTOT,

Stassfurti kálintot

szavatolt 12.4% tiszta káli = 23—24%
kénsavas káli tartalommal, *** **

Stassfurti kálitrágyasót

szavatolt 40% tiszta káli = 74—76%
kénsavas káli tartalommal, *** **

KOVASAVAS KÁLIT (dohánytrágyázásra)

továbbá mindennemű egyéb **mütrágyaféléket**, azonkívül

RÉZGÁLICZOT (98—99%) elismert kitűnő minő-
ségben legolcsóbban szállít a

„HUNGÁRIA“ mütrágya, kénsav és vegyi ipar részvénytársaság

Budapest, V. Fürdő-utca 8.

FELTÜNŐ UJDONSÁG!

Delice

Minden hirdetés felesleges, a dohányzó
egyszer veszi és többé mászt nem szíhat.

legjobb valódi francia

SZIVARKAPAPIR ÉS SZIVARKAHÜVELY.